

СТАНОВИЩЕ

Проф. Христо Харалампиев – преподавател в катедра „Рисуване и моделиране“ при Архитектурния факултет на УАСГ

Във връзка с дисертационен труд за присъждане на научната и образователна степен **„ДОКТОР“** по научната специалност: 05.08.04. „Изкуствознание и изобразително изкуство“ научна област 8. Изкуства, професионално направление 8.2 изобразително изкуство.

Автор на дисертационния труд е доц. Йохан Йотов – катедра „Графика“ към факултет за изящни изкуства на НХА – докторант на самостоятелна форма на подготовка с научен ръководител – проф. д. изк. Свилен Стефанов.

Представеният дисертационен труд е на тема „Пластически геометризъм и простъанствени системи в творбите на някои от най-изявените представители на направлението „ИМП-АРТ““.

Трудът се състои от 111 страници текст, включително библиография, речник на използваните термини и приложение със снимков материал в пряка връзка с текста и автореферат. Обемът и структурата на дисертацията са съобразени с изискванията на докторантура тип „Б“ – „ In Praktis“ – валидна за преподаватели в НХА.

Текстовата част се състои от: встъпление, шест глави и заключение. Още от встъпителната част става ясно, че интересът на докторанта към предложената тема е резултат от неговите творчески търсения в областта на направлението „ИМП-АРТ“ чрез средствата на оргиралната тиражирана графика. В този смисъл, може да се приеме, че дисертацията е естествена и необходима за автора теоретична разработка в пряка връзка с практическите му занимания. Като автор с богат опит и безспорен творчески потенциал, доцент Йохан Йотов е наясно, че за да може едно художествено произведение на пластичните изкуства да бъде съпреживяно пълноценно е необходимо да се разчете и анализира неговата пространствена организация. Това разбиране предопределя и структурирането на текста в интерес на основната цел: Изследването да потърси и даде отговор на въпроса каква е философията на направлението

„ИМП-АРТ“, неговите основи, генезис и развитие. Постигането на тази цел е резултат от решаването на естествени задачи. От анализиране на различните пространствени системи през възможността им те да бъдат в основата на конкретни пластически възгледи до влиянието на науката в частност геометрията върху художествената естетика. Използваните от автора – ретроспективен, научно-аналитичен, сравнителен и доказателствени методи правят текста, както безспорно научен, така и съобразен със спецификата на разглежданата материя.

Намирам, че въстъпителната част от труда е особено важна, не само поради присъствието в нея на някои задължителни за подобен тип текстове елементи, но и поради факта, че авторът ни представя и допълнителна смислова структура на дисертацията. Там, първите четири глави, а именно:

- За перспективата и обратната перспектива, сферичната геометрия и пространството в картините на далекоизточните художници.
- За евклидовата геометрия и за появилите се по късно неевклидови геометрии.
- Физическото и имагинерното пространство.
- За пропорционирането.

са „обединени“ като подготвително изложение. Смятам това за съществено, защото доц. Йохан Йотов по този начин обосновава убедително собствения си подход към разглеждането на споменатата материя, като база за кулминационната и най-важна част от текста, а именно главата:

- „Начало и развитие на създаването на „невъзможни“ фигури и пространствени конструкции в изобразителното изкуство“.

Тук авторът се чувства в свои води. Освен задължителния анализ на основни и знакови примери от направлението, както и исторически предпоставки за появата му са разгледани и различни произведения и автори, работили и работещи в тази област. Анализирани са основни принципи и методи, залегнали в творчеството на подбраните автори.

Наред с безспорния научен принос, текстът е лесно четим и има допълнително познавателен характер.

Особен интерес предизвиква последната глава от дисертационният труд, посветена на личното творчество на автора. Тя доказва, че предложеният научен текст е неразривно свързан и логична част от пластичните интереси на художника. Присъствието и определено осмисля характера на дисертационния труд „In Praktis“. Без съмнение, творчеството на Йохан Йотов е нагледен пример за осъзнат и праволинейно следван път. Теоретически обосновано и емоционално наситено, то осигурява място на автора в територията на разглежданото направление в изобразителното изкуство. Смятам, че настоящия труд в своята цялост доказва основната си теза за връзката философия – наука – изкуство, не само в разглежданото направление, но и като естествена спирала на развитието на човешкия дух. Зад начина на поднасяне на текста, терминологичната обосновка и последователност в изложението е видно, че стои не само подготвен теоретично и пластически автор, но и опитен педагог, което прави настоящия труд, освен безспорен научен текст и четиво, обогатяващо образователната среда в НХА. Приложението не само илюстрира подходящо текстовата част на труда, но и нагледно показва високия критерий на автора при подбора на снимковия материал.

Декларираните приноси са коректни и без съмнение произтичат от съдържанието на дисертационния труд. Тъй като за направлението „ИМП-АРТ“ литературата е оскъдна, а самото то страда от популяризиране тук, смятам, че с подходяща редакция и включване на част от приложението, би могло настоящия труд да бъде издаден като книга, запълваща очевидната празнина.

След всичко казано до тук и на базата на реалните научни приноси, смятам, че дисертационния труд покрива изискванията на Закона за присъждане на научната и образователна степен „ДОКТОР“ и научното жури има всички основания убедено да я присъди на неговия автор.

Проф. Христо Харалампиев

София, 14.05.2019 г.

